

V Bruseli 23. novembra 2023
(OR. en)

15782/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0311(COD)**

SOC 815
ANTIDISCRIM 193
FREMP 341
TRANS 522
SPORT 59
CULT 166
CODEC 2216
IA 315

POZNÁMKA

Od:	Výbor stálych predstaviteľov (časť I)
Komu:	Rada
Predmet:	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa ustanovuje európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím a európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím – všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

Komisia 6. septembra 2023 prijala návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa ustanovuje európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím a európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím¹.

¹ 12755/23.

Cieľom navrhovanej smernice je zabezpečiť rovnaký prístup k osobitným podmienkam a preferenčnému zaobchádzaniu pre osoby so zdravotným postihnutím počas krátkodobých pobytov v iných členských štátoch, a tak uľahčiť voľný pohyb osôb so zdravotným postihnutím. Zavádza sa ňou štandardizovaný európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím ako doklad o zdravotnom postihnutí a štandardizovaný európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím ako doklad o uznanom práve na parkovacie podmienky a vybavenie vyhradené pre osoby so zdravotným postihnutím („parkovacie práva“). Ide o jednu z hlavných iniciatív stratégie v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030² a prispieva k vykonávaniu Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD).

Návrh sa vzťahuje na viaceré oblasti politiky, a preto sa v ňom využíva viacero právnych základov:

- článok 53 ods. 1 ZFEÚ a článok 62 ZFEÚ, pokiaľ ide o služby poskytované za odplatu na vnútornom trhu,
- článok 91 ZFEÚ, pokiaľ ide o služby v oblasti dopravy vrátane parkovacích zariadení,
- a článok 21 ods. 2 ZFEÚ pre činnosti a zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje pojem „služby“, najmä tie činnosti a zariadenia, ktoré nie sú poskytované za odplatu.

Bude sa o ňom rokovať v rámci riadneho legislatívneho postupu, ktorý sa stanovuje vo všetkých týchto článkoch.

Národné parlamenty DK³ a PT⁴ predložili k návrhu Komisie svoje stanoviská.

² 6268/21.
³ 15300/23.
⁴ 15532/23.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal prieskumné stanovisko k iniciatíve týkajúcej sa európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím⁵. Európsky hospodársky a sociálny výbor bol požiadaný o stanovisko k návrhu Komisie 28. septembra 2023, zatiaľ ho však nezaujal.

Výbor regiónov bol požiadaný o stanovisko 28. septembra 2023, zatiaľ ho však nezaujal.

V Európskom parlamente nesie v tejto otázke hlavnú zodpovednosť Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci. Parlament o svojej pozícii zatiaľ nerozhodol.

II. SÚČASNÝ STAV

Návrh za posledné tri mesiace podrobne preskúmala pracovná skupina pre sociálne otázky⁶.

Predsedníctvo v priebehu rokovaní vykonalo v znení zmeny s cieľom vyriešiť obavy, ktoré vyjadrili delegácie. Cieľom mnohých vykonaných zmien je zlepšiť zrozumiteľnosť, pokiaľ ide o osobnú a vecnú pôsobnosť smernice, a zohľadniť rozmanitosť a osobitosti rôznych vnútroštátnych systémov zavedených v členských štátoch.

Hlavné zmeny zahŕňajú:

1. pojem „postavenie osoby so zdravotným postihnutím“ sa v celom znení objasnil, najmä s ohľadom na členské štáty, ktoré nemajú jednotnú definíciu zdravotného postihnutia.
2. V článku 2 sa zaviedli ďalšie dve výnimky s cieľom vyňať určité služby z rozsahu pôsobnosti smernice.

⁵ SOC/765, 27. 4. 2024.

⁶ Zasadnutia sa konali 18. a 25. septembra, 11. – 12. októbra, 30. októbra a 10. novembra 2023.

3. V záujme právnej istoty sa do článku 3 doplnilo vymedzenie pojmu „krátkodobý pobyt“. Doplnil sa článok 2 ods. 2, aby sa objasnilo, že členské štáty sa môžu rozhodnúť uplatňovať smernicu na dlhšie obdobia, ako je krátkodobý pobyt.
4. Vykonali sa zmeny s cieľom ďalej objasniť osobnú pôsobnosť smernice, najmä pokiaľ ide o vymedzenie prijímateľov v článku 4 a použitie písmena „A“, ktoré sa môže doplniť do európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím.
5. Ustanovenia týkajúce sa vydávania a platnosti preukazov v článkoch 6 a 7 majú teraz menej normatívny charakter. Európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím sa má vždy vydávať ako fyzický preukaz a členské štáty sa môžu rozhodnúť doplniť fyzickú verziu o prístupný digitálny formát.
6. S cieľom zabezpečiť aktívne zapojenie členských štátov do stanovovania digitálneho formátu oboch preukazov sa teraz v článkoch 6 a 7 predpokladá, že príslušné spoločné technické špecifikácie sa stanovujú vykonávacím aktom. Lehota na prijatie vykonávacích aktov Komisiou sa stanovila na jeden rok po nadobudnutí účinnosti smernice.
7. Pojem sankcie v článku 14 bol nahradený pojmom „vhodné opatrenia“.
8. Lehota na transpozíciu týkajúca sa prijatia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení na dosiahnutie súladu s touto smernicou sa predĺžila z 18 na 36 mesiacov. Lehota na transpozíciu, pokiaľ ide o začatie uplatňovania smernice, sa predĺžila z 30 na 48 mesiacov.
9. Vzhľadom na význam viacjazyčnosti sa znenie upravilo tak, aby sa členským štátom umožnilo vydávať dvojazyčné preukazy s použitím angličtiny a ich štátneho jazyka (jazykov).
10. V súčasnom znení sa v prípade oboch preukazov predpokladá zahrnutie QR kódu ako najúčinnšieho digitálneho prvku zameraného na riešenie podvodov.

III. KOMPROMISNÝ NÁVRH PREDSEDNÍCTVA

Predsedníctvo 22. novembra predložilo kompromisné znenie⁷ Coreperu s cieľom dospieť k všeobecnému smerovaniu na zasadnutí Rady EPSCO 27. novembra 2023. Všetky delegácie, ktoré vystúpili, podporili kompromisný návrh predsedníctva a žiadna delegácia proti nemu nenamietala. Výbor bol informovaný aj o výsledku preskúmania posúdenia vplyvu, ktoré je zhrnuté v dodatku k dokumentu 15463/23.

IV. ZÁVER

Rada (EPSCO) sa vyzýva, aby dospela k všeobecnému smerovaniu k zneniu uvedenému v prílohe k tejto poznámke a poverila predsedníctvo začatím rokovaní o tomto spise so zástupcami Európskeho parlamentu.

⁷ 15463/23.

2023/0311 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorou sa ustanovuje európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím a európsky
parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 53 ods. 1, článok 62,
článok 91 a článok 21 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,¹

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,²

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. EÚ C , , s. .

keďže:

- (1) Európska únia je založená na hodnotách ľudskej dôstojnosti, slobody a dodržiavania ľudských práv a odhodlaná bojovať proti diskriminácii, a to aj z dôvodu zdravotného postihnutia, ako sa to stanovuje v Zmluve o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“), v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).
- (2) V článku 26 charty Únia uznáva a rešpektuje právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote.
- (3) Každý občan Únie má základné právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam stanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie.
- (4) Podľa Súdneho dvora Európskej únie je poslaním štatútu občianstva Únie byť základným štatútom štátnych príslušníkov členských štátov pri uplatňovaní práva na pohyb a pobyt na území členských štátov, ktorý umožňuje tým štátnym príslušníkom, ktorí sa nachádzajú v rovnakej situácii, aby sa s nimi v rozsahu vecnej pôsobnosti ZFEÚ bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť a bez toho, aby boli dotknuté výnimky výslovne stanovené v tejto súvislosti, z právneho hľadiska zaobchádzalo rovnako.
- (5) Únia je zmluvnou stranou Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor UNCRPD“)³ a je viazaná jeho ustanoveniami, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť právneho poriadku Únie v rozsahu jej právomocí. Všetky členské štáty sú zmluvnými stranami dohovoru UNCRPD a takisto sú ním viazané v rozsahu svojich právomocí.

³ Rozhodnutie Rady 2010/48/ES z 26. novembra 2009 o uzatvorení Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím Európskym spoločenstvom (Ú. v. EÚ L 23, 27.1.2010, s. 35).

- (6) Účelom dohovoru UNCRPD je presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké užívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím bez akejkolvek diskriminácie a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti, a tým aj zabezpečiť ich plné a účinné zapojenie do života spoločnosti a ich zaradenie do spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými. V dohovore UNCRPD sa takisto uznáva dôležitosť potreby prijať primerané opatrenia na zabezpečenie prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím. V dohovore UNCRPD sa uvádza, že ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím sú vystavené početným formám diskriminácie, a preto by mali zmluvné strany prijať opatrenia, aby im zabezpečili plné a rovnaké užívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd.
- (7) V Európskom pilieri sociálnych práv vyhlásenom Európskym parlamentom, Radou a Európskou komisiou v Göteborgu 17. novembra 2017⁴ sa stanovuje, že každý, okrem iného bez ohľadu na zdravotné postihnutie, má právo na rovnaké zaobchádzanie a rovnosť príležitostí, pokiaľ ide o prístup k tovaru a službám dostupným pre verejnosť (zásada 3). Okrem toho sa v Európskom pilieri sociálnych práv uznáva, že osoby so zdravotným postihnutím majú právo na služby, ktoré im umožnia zapojiť sa do života spoločnosti (zásada 17).
- (8) Cieľom smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882⁵ (ďalej len „Európsky akt o prístupnosti“) je zlepšiť prístup k výrobkom a službám odstraňovaním prekážok vyplývajúcich z nesúrodých požiadaviek na prístupnosť, ktoré existujú v členských štátoch, a predchádzaním ich vzniku, čím sa prispeje aj k lepšej dostupnosti prístupných výrobkov a služieb na vnútornom trhu vrátane prístupu k určitým verejným službám založeným na webových sídlach a mobilných zariadeniach,⁶ ako aj zlepšiť prístupnosť príslušných informácií.

⁴ Medziinštitucionálne vyhlásenie európskeho piliera sociálnych práv (Ú. v. EÚ C 428, 13.12.2017, s. 10).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70).

⁶ Okrem toho je cieľom smernice (EÚ) 2016/2102 o prístupnosti webových sídiel a mobilných aplikácií subjektov verejného sektora zlepšiť prístupnosť webových sídiel subjektov verejného sektora a ich mobilných aplikácií.

- (8a) V práve Únie sa okrem toho zaručuje právo na nediskrimináciu pri prístupe k doprave, ako aj iné práva. K týmto právam môže patriť okrem iného právo cestujúcich so zdravotným postihnutím a zníženou pohyblivosťou na získanie bezplatnej pomoci pri leteckej⁷, železničnej⁸, vodnej⁹ alebo autobusovej a autokarovej doprave¹⁰. V práve Únie sa takisto umožňuje, aby členské štáty poskytovali zľavy na platbách alebo užívateľských poplatkoch za spoplatnené cesty/mosty/tunely, ako aj oslobodenie od povinnosti platiť takéto platby alebo užívateľské poplatky za akékoľvek vozidlo, ktoré používajú alebo vlastní osoby so zdravotným postihnutím na spoplatnených cestách.¹¹
- (9) Osoby so zdravotným postihnutím môžu podať žiadosť o uznanie postavenia osoby so zdravotným postihnutím na príslušné orgány alebo subjekty v členskom štáte, v ktorom majú pobyt, keďže to je v ich kompetencii. Každý členský štát má zavedené postupy posudzovania zdravotného postihnutia, ktoré sa medzi jednotlivými členskými štátmi líšia. Keď príslušné orgány alebo subjekty uznajú postavenie žiadateľa ako osoby so zdravotným postihnutím, môžu vydať potvrdenie o zdravotnom postihnutí, preukaz osoby so zdravotným postihnutím alebo iný formálny dokument, v ktorom sa uznáva postavenie žiadateľa ako osoby so zdravotným postihnutím. Niektoré členské štáty nemajú jednotnú definíciu postavenia osoby so zdravotným postihnutím, čo môže viesť k uznaniu rôznych úrovní zdravotného postihnutia. V týchto členských štátoch sa nároky na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia alebo iných kritérií môžu uplatniť, ak sa služby alebo výhody poskytujú osobám so zdravotným postihnutím.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1).

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/782 z 29. apríla 2021 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 1).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1177/2010 z 24. novembra 2010 o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2006/2004, (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 1).

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 1).

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/362 z 24. februára 2022, ktorou sa menia smernice 1999/62/ES, 1999/37/ES a (EÚ) 2019/520, pokiaľ ide o poplatky za používanie určitej dopravnej infraštruktúry vozidlami (Ú. v. EÚ L 69, 4.3.2022, s. 1).

- (10) V dôsledku neuznávania postavenia osôb so zdravotným postihnutím medzi jednotlivými členskými štátmi môžu osoby so zdravotným postihnutím čeliť osobitným ťažkostiam pri uplatňovaní svojho základného práva na voľný pohyb. Platí to najmä v prípade krátkodobých pobytov alebo návštev v inom členskom štáte v zmysle článku 6 smernice 2004/38/ES, v ktorom sa ustanovuje, že občania Únie a ich rodinní príslušníci by mali mať právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia do troch mesiacov bez akýchkoľvek podmienok alebo formalít iných, ako je požiadavka vlastniť platný preukaz totožnosti alebo pas. V prípade období dlhších ako tri mesiace sa podľa článku 7 smernice 2004/38/ES vyžaduje splnenie dodatočných podmienok a hostiteľský členský štát môže v tomto prípade od občanov Únie požadovať, aby sa zaregistrovali u príslušných orgánov.
- (11) Osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa na dlhšie obdobie presťahujú do iného členského štátu z pracovných, študijných alebo iných dôvodov, okrem prípadov, ak sa v práve členských štátov stanovuje inak alebo ak sa členské štáty dohodli inak, si môžu dať v súlade s pravidlami platnými v danom inom členskom štáte svoje zdravotné postihnutie posúdiť a formálne uznať príslušnými orgánmi alebo subjektmi v danom členskom štáte a môžu získať potvrdenie o zdravotnom postihnutí, preukaz osoby so zdravotným postihnutím alebo iný formálny dokument, v ktorom sa uznáva ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím alebo rozhodnutie o nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia.
- (12) Osoby s uznaným postavením osoby so zdravotným postihnutím alebo nárokom na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia sa však pri cestovaní do členského štátu, v ktorom nemajú pobyt, alebo pri návšteve takéhoto štátu na účely krátkodobého pobytu môžu stretávať s veľkými ťažkosťami pri využívaní výhod v podobe osobitných podmienok a/alebo preferenčného zaobchádzania, ktoré sa v ňom ponúkajú, ak ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím alebo nárok na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia nie sú uznané v členskom štáte, do ktorého cestujú alebo ktorý navštívia, ak nemajú potvrdenie, preukaz osoby so zdravotným postihnutím alebo iný formálny dokument, v ktorom sa uznáva ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím alebo nárok na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia v hostiteľskom členskom štáte.

- (13) V tomto prípade sú osoby so zdravotným postihnutím pri cestovaní do iného členského štátu alebo jeho návšteve znevýhodnené pri vykonávaní svojich práv na voľný pohyb v porovnaní s osobami so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi potvrdenia o zdravotnom postihnutí, preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo iného formálneho dokumentu, v ktorom sa uznáva ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím alebo nárok na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia v členskom štáte, do ktorého cestujú alebo ktorý navštevujú.
- (14) Neistotu v ich prípade spôsobuje aj to, že nevedia, či ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím alebo nárok na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia a formálne dokumenty, v ktorých sa uznávajú, môžu byť uznané pri cestovaní do iného členského štátu alebo pri jeho návšteve, a ak môžu byť uznané, nevedia do akej miery. Osoby so zdravotným postihnutím to teda môže odrádzať od uplatňovania svojho práva na voľný pohyb.
- (15) Okrem prekážok a obmedzení prístupnosti verejných aj súkromných miest sú kľúčovým faktorom, ktorý mnohé osoby so zdravotným postihnutím odrádza od cestovania,¹² vysoké náklady, pretože tieto osoby majú osobitné potreby a môžu potrebovať aj sprevádzajúce alebo asistujúce osoby, a to aj tie, ktoré sú uznané za osobných asistentov v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou, alebo asistenčné zvieratá, v dôsledku čoho sú ich cestovné náklady vyššie ako v prípade osôb bez zdravotného postihnutia.¹³ Neuznanie zdravotného postihnutia alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia v iných členských štátoch môže obmedziť ich prístup k osobitným podmienkam, ako napríklad bezplatný prístup k zľavám na tarifikách alebo preferenčné zaobchádzanie, čo má vplyv na ich cestovné náklady, život a rozhodnutia.

¹² Zistenia záverečnej správy založenej na prieskume zameranom na organizácie občianskej spoločnosti na úrovni EÚ; Shaw a Coles, *Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey* (Zdravotné postihnutie, dovolenky a odvetvie cestovného ruchu v Spojenom kráľovstve: predbežný prieskum), 25(3) Tourism Management (2004), s. 397 – 403; Eugénia Lima Devile a Andreia Antunes Moura (2021), *Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process* (Cestovanie ľudí s telesným postihnutím: prekážky a vplyvy pri rozhodovaní).

¹³ McKercher a Darcy (2018), *Re-conceptualizing barriers to travel by people with disabilities* (Rekonceptualizácia prekážok cestovania v prípade ľudí so zdravotným postihnutím), Tourism Management Perspectives, s. 59 – 66.

- (16) Preferenčné zaobchádzanie (ako napríklad osobná asistencia, prioritný prístup, možnosť nečakať v rade atď.), či už ponúkané za odplatu alebo bezodplatne, môže byť pre osoby so zdravotným postihnutím dôležité pri prístupe k rôznym službám, aktivitám alebo zariadeniam a na ich lepšie využitie. V dôsledku neuznania ich postavenia osôb so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia a formálnych dokumentov vydaných v iných členských štátoch, v ktorých sa uznávajú, v členskom štáte, ktorý navštívia alebo do ktorého cestujú, nemusia mať osoby so zdravotným postihnutím možnosť využívať osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie ponúkané súkromnými prevádzkovateľmi alebo subjektmi verejného sektora v danom členskom štáte držiteľom potvrdenia o zdravotnom postihnutí, preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo iného formálneho dokumentu, v ktorom sa uznáva postavenie osoby so zdravotným postihnutím alebo nárok na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia.
- (17) Pilotný projekt týkajúci sa preukazu EÚ pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorý sa začal v roku 2016 a uskutočňoval sa v ôsmich členských štátoch, jednoznačne preukázal výhody pre osoby so zdravotným postihnutím pri prístupe k službám v oblastiach kultúry, voľného času, športu, a v niektorých prípadoch aj dopravy, a pri podpore ich krátkodobého cezhraničného pohybu v EÚ.¹⁴ Okrem toho obsahoval aj ďalšie príklady služieb, aktivít a zariadení, ktoré ponúkajú osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie osobám so zdravotným postihnutím.
- (18) Na základe svojho postavenia osôb so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia môžu osoby so zdravotným postihnutím požiadať príslušné orgány alebo subjekty v členskom štáte, v ktorom majú pobyt, o vydanie parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím, v ktorom sa uznáva ich právo na určité parkovacie podmienky a vybavenie vyhradené pre osoby so zdravotným postihnutím. Každý členský štát má zavedený postup, či už na miestnej, regionálnej, alebo vnútroštátnej úrovni, na získanie parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím (alebo pre sprevádzajúce alebo asistujúce osoby, a to vrátane osobných asistentov), ako aj kritériá, ktoré sa musia na jeho získanie splniť.

¹⁴ Pozri aj záverečnú správu o štúdiu, v ktorej sa posudzuje vykonávanie pilotnej akcie týkajúcej sa preukazu EÚ pre osoby so zdravotným postihnutím a súvisiacich výhod, zverejnenú v máji 2021, <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en>.

- (19) V odporúčaní Rady 98/376/ES¹⁵ sa stanovuje európsky vzor parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorý uľahčuje uznávanie parkovacích preukazov medzi členskými štátmi. Jeho vykonávanie a začlenenie osobitných vnútroštátnych dodatkov alebo odchýlok od odporúčaného vzoru však viedlo k rozšíreniu rôznych preukazov. To bráni cezhraničnému uznávaniu preukazov medzi jednotlivými členskými štátmi a komplikuje prístup osôb so zdravotným postihnutím k poskytovaným parkovacím podmienkam a vybaveniu vyhradeným pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi parkovacieho preukazu z iných členských štátov. Ďalej odporúčanie Rady nebolo aktualizované tak, aby sa v ňom zohľadnil prebiehajúci technologický a digitalizačný vývoj. Členské štáty čelia v súvislosti s preukazmi aj problémom s falšovaním a podvodmi, keďže ich formát je zvyčajne pomerne jednoduchý a ľahko sa falšuje a v praxi sa v jednotlivých členských štátoch líši, takže sa ťažko overuje. Keďže spoluzákonodarcovia prijímajú právne záväzné pravidlá, ktoré sú v tejto oblasti podrobnejšie, uvedené odporúčanie Rady už tieto ciele nedosahuje. Členské štáty preto môžu povoliť, aby na ich území mali preukazy vydané pred dátumom uplatňovania tejto smernice v súlade s odporúčaním Rady o parkovacích preukazoch pre osoby so zdravotným postihnutím rovnaký účinok ako európsky parkovací preukaz.
- (20) S cieľom uľahčiť osobám so zdravotným postihnutím prístup k osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu pri službách, aktivitách a zariadeniach v iných členských štátoch, a to aj vtedy, ak sa poskytujú bezodplatne, by sa mali odstrániť zostávajúce prekážky a ťažkosti pri cestovaní do iného členského štátu alebo pri jeho návšteve, ako aj pri parkovacích právach, ktoré sú dôsledkom neuznávania ich postavenia osoby so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia a formálnych dokumentov vydaných v iných členských štátoch, v ktorých sa uznávajú.

¹⁵ Odporúčanie Rady zo 4. júna 1998 o parkovacích preukazoch pre osoby so zdravotným postihnutím (Ú. v. ES L 167, 12.6.1998, s. 25), upravené odporúčaním Rady z 3. marca 2008 z dôvodu pristúpenia Bulharskej republiky, Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Rumunska, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky (Ú. v. EÚ L 63, 7.3.2008, s. 43).

- (21) Na uľahčenie uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím pri cestovaní do iného členského štátu alebo jeho návšteve na účely krátkodobého pobytu na prístup k osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu ponúkanému súkromnými prevádzkovateľmi alebo subjektmi verejného sektora bez diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, a to na rovnakom základe ako osobám so zdravotným postihnutím z daného členského štátu, a na uľahčenie využívania dopravy a výhod vyplývajúcich z parkovacích podmienok a vybavenia vyhradených pre osoby so zdravotným postihnutím na rovnakom základe ako v danom členskom štáte je potrebné zaviesť rámec, pravidlá a spoločné podmienky vrátane spoločného štandardizovaného vzoru európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím ako dokladu o uznanom postavení osoby so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím ako dokladu o ich uznanom práve na parkovacie podmienky a vybavenie vyhradené pre osoby so zdravotným postihnutím. Členské štáty môžu rozhodnúť, že sa ustanovenia tejto smernice budú vzťahovať aj na osoby s uznaným postavením osoby so zdravotným postihnutím alebo nárokom na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia na obdobia dlhšie ako krátkodobý pobyt, a to aj v kontexte programov mobility EÚ.
- (22) Vzájomné uznávanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím by malo osobám s uznaným postavením osôb so zdravotným postihnutím alebo nárokom na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia v niektorom členskom štáte uľahčiť a zaručiť prístup k osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu ponúkanému súkromnými prevádzkovateľmi alebo subjektmi verejného sektora v rámci rôznych služieb, aktivít a zariadení, a to aj vtedy, ak sa poskytujú bezodplatne, ako aj prístup k parkovacím podmienkam a vybaveniu vyhradeným pre osoby so zdravotným postihnutím, a to na rovnakom základe a za rovnakých podmienok, aké sa poskytujú na základe vnútroštátnych potvrdení, preukazov osôb so zdravotným postihnutím alebo iných formálnych dokumentov, v ktorých sa uznáva postavenie osôb so zdravotným postihnutím, ak takéto formálne dokumenty existujú, či parkovacích preukazov pre osoby so zdravotným postihnutím vydaných príslušnými orgánmi alebo subjektmi hostiteľskej krajiny.

- (23) Okrem parkovacích podmienok a vybavenia predstavujú služby, aktivity a zariadenia, ktorých sa týka táto smernica, najrôznejšie a neustále sa meniace aktivity vrátane aktivít poskytovaných bezodplatne, ktoré ponúkajú subjekty verejného sektora alebo súkromní prevádzkovatelia buď povinne (na základe vnútroštátnych/miestnych pravidiel alebo zákonných povinností), alebo často aj dobrovoľne (najmä súkromní prevádzkovatelia) v rôznych oblastiach politiky.
- (24) Osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie môžu okrem iného zahŕňať bezplatný prístup, zľavy na tarifách, zľavy na platbách alebo užívateľských poplatkoch za spoplatnené cesty/mosty/tunely, prioritný prístup, vyhradené sedadlá v parkoch a na iných verejných miestach, bezbariérové sedenie na kultúrnych alebo verejných podujatiach, osobná asistencia, asistenčné zvieratá, asistencia na pláži pri vstupe do vody, podpora (napríklad prístup k informáciám v Braillovom písme, audiosprievodcovia, tlmočenie do posunkového jazyka), poskytovanie pomôcok alebo pomoci, požičanie invalidného vozíka, požičanie plávajúceho invalidného vozíka, získanie turistických informácií v prístupnom formáte, používanie elektromobilov na cestách alebo invalidného vozíka v cyklistických jazdných pruhoch bez pokutovania atď. Parkovacie podmienky a vybavenie môžu okrem iného zahŕňať rozšírené alebo vyhradené parkovacie miesta, ako aj prístup do oblastí, kde je premávka v súlade s vnútroštátnym právom obmedzená na konkrétne vozidlá, napríklad do nízkoemisných zón. V leteckej, železničnej, vodnej alebo autobusovej a autokarovej verejnej doprave¹⁶ sa okrem osobitných podmienok alebo preferenčného zaobchádzania ponúkaného osobám so zdravotným postihnutím môže, ak je to uskutočniteľné, umožňovať bezplatné alebo zľavnené cestovanie alebo sedenie vedľa osoby so zdravotným postihnutím asistenčným zvieratám, osobným asistentom alebo iným osobám, ktoré sprevádzajú osoby so zdravotným postihnutím (alebo zníženou pohyblivosťou) alebo im asistujú.

¹⁶ Pozri poznámky pod čiarou č. 7 až 10.

- (25) O vydaní európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím v členskom štáte sa rozhodne podľa tejto smernice a platných postupov a právomoci daného členského štátu v oblasti posudzovania a uznávania postavenia osôb so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia a parkovacích práv osôb so zdravotným postihnutím. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby postup a/alebo náklady na vydanie alebo obnovenie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím nebránili osobám so zdravotným postihnutím nadobudnúť tieto preukazy, a ani ich od nadobudnutia neodrádzali.
- (26) Okrem fyzického formátu európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím by mali členské štáty poskytovať digitálny preukaz a môžu poskytovať digitálny formát európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím, keď sa prostredníctvom vykonávacích aktov stanovujú technické špecifikácie. Takéto špecifikácie by mali vychádzať zo skúseností z minulej a prebiehajúcej práce na európskej úrovni v oblasti digitalizácie potvrdení a dokladov, ako je digitálny COVID preukaz EÚ zriadený podľa nariadenia (EÚ) 2021/953, a mal by umožniť používanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom peňaženky digitálnej identity na úrovni EÚ. Osoby so zdravotným postihnutím by mali mať možnosť používať buď fyzický, alebo digitálny formát európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím, prípadne oba formáty. V členských štátoch, v ktorých fyzický formát európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím dopĺňa digitálny formát, môžu osoby so zdravotným postihnutím požiadať o fyzický preukaz, a ak chcú, digitálny aj fyzický preukaz.

- (27) Vydanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím je spojené so spracúvaním osobných údajov, a to najmä údajov, ktoré sa týkajú postavenia držiteľa preukazu ako osoby so zdravotným postihnutím, čiže „údajov týkajúcich sa zdravia“ v zmysle článku 4 bodu 15 nariadenia (EÚ) 2016/679,¹⁷ a predstavuje osobitnú kategóriu osobných údajov v zmysle článku 9 tohto nariadenia. Každé spracúvanie osobných údajov v súvislosti s touto smernicou by malo byť v súlade s platnými právnymi predpismi o ochrane údajov, a najmä nariadením (EÚ) 2016/679. Pri transpozícii tejto smernice by členské štáty mali zabezpečiť, aby vnútroštátne právne predpisy obsahovali primerané záruky uplatniteľné na spracúvanie osobných údajov, najmä osobitné kategórie osobných údajov. Členské štáty by takisto mali zaistiť bezpečnosť, integritu pravosť a dôvernosť údajov získaných a uchovávaných na účely tejto smernice.
- (28) Členským štátom zodpovedným za vydanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím by mal byť členský štát, v ktorom má osoba obvyklý pobyt v súlade s právom Únie a v ktorom získala posúdenie svojho postavenia ako osoby so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia. Držitelia európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím by mali mať možnosť používať preukazy počas svojho pobytu v inom členskom štáte.
- (29) [...]

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (30) Predpokladaný rámec vzájomného uznávania európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím sa nedotýka právomocí členského štátu v oblasti posudzovania a uznávania postavenia osôb so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia a poskytovania osobitných podmienok, ako napríklad bezplatného prístupu, zliav na tarifách alebo preferenčného zaobchádzania, osobám so zdravotným postihnutím vrátane osôb využívajúcich asistenčné zvieratá a/alebo osobám, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane osobných asistentov. Neukladá subjektom verejného sektora ani súkromným prevádzkovateľom povinnosť zaviesť vo vzťahu k osobám so zdravotným postihnutím osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie ani nevytvára centralizovaný únijský zoznam osobitných podmienok a preferenčného zaobchádzania vo vzťahu k držiteľom európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím v členských štátoch. Subjekty verejného sektora a súkromní prevádzkovatelia tiež môžu rozhodnúť, že niektoré osobitné podmienky a preferenčné zaobchádzanie ponúknu len určitej skupine osôb so zdravotným postihnutím v závislosti od jej potrieb.
- (30a) Táto smernica sa nevzťahuje na dávky sociálneho zabezpečenia podľa nariadení (ES) č. 883/2004 a (ES) č. 987/2009, peňažné ani vecné dávky v oblasti sociálnej ochrany a zamestnania ani sociálnu pomoc podľa článku 24 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES.¹⁸ Keďže cieľom tejto smernice je umožniť osobám so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu pri cestovaní do iného členského štátu alebo pri jeho návšteve na účely krátkodobého pobytu, táto smernica sa nevzťahuje ani na osobitné dávky alebo preferenčné zaobchádzanie na účely dlhodobého začlenenia, habilitácie alebo rehabilitácie osôb so zdravotným postihnutím, ani na osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie umožňujúce prístup k osobitným službám, ktoré sa poskytujú na základe splnenia dodatočných kritérií vrátane osobitného individuálneho posúdenia alebo zvláštneho rozhodnutia o nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia.

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

- (31) S cieľom zlepšiť informovanosť a uľahčiť prístup k osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu pri cestovaní do iného členského štátu alebo pri jeho návšteve by mali byť všetky relevantné informácie o podmienkach, pravidlách, praxi a postupoch na získanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a/alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím a o ich následnom používaní verejne dostupné pre osoby so zdravotným postihnutím v zrozumiteľnej, komplexnej a používateľsky ústretovej podobe a v prístupných formátoch pri dodržaní príslušných požiadaviek na prístupnosť služieb stanovených v prílohe I k smernici (EÚ) 2019/882.
- (31a) Členské štáty by mali prijať opatrenia, aby podporili poskytovanie osobitných podmienok alebo preferenčného zaobchádzania osobám so zdravotným postihnutím subjektmi verejného sektora alebo súkromnými prevádzkovateľmi. Subjekty verejného sektora poskytujúce osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie osobám so zdravotným postihnutím by mali takéto informácie osobám so zdravotným postihnutím verejne sprístupňovať v zrozumiteľnej, vyčerpávajúcej a používateľsky ústretovej podobe a v prístupných formátoch okrem iného prostredníctvom oficiálneho webového sídla subjektov verejného sektora, ak je dostupné, alebo inými vhodnými spôsobmi v súlade s príslušnými požiadavkami na prístupnosť služieb stanovenými v prílohe I k smernici (EÚ) 2019/882. Súkromní prevádzkovatelia poskytujúci osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie osobám so zdravotným postihnutím, by sa tiež mali nabádať, aby takéto informácie zverejňovali v zrozumiteľnej, vyčerpávajúcej a používateľsky ústretovej podobe a v prístupných formátoch. Komisia okrem toho na webovom sídle, dostupnom vo všetkých jazykoch EÚ, v prístupných formátoch uvedie relevantné informácie o európskom preukaze osoby so zdravotným postihnutím a európskom parkovacom preukaze pre osoby so zdravotným postihnutím. Členské štáty sa nabádajú, aby poskytli odkaz na svoje celoštátne webové sídlo, ktorý sa uvedie na danom webovom sídle.
- (32) Členské štáty by mali s podporou Komisie vo vhodných prípadoch a v súlade so svojimi príslušnými právomocami prijať potrebné kroky, aby sa zabránilo akémukoľvek riziku falšovania alebo podvodov v súvislosti s európskym preukazom osoby so zdravotným postihnutím alebo európskym parkovacím preukazom pre osoby so zdravotným postihnutím, a mali by aktívne bojovať proti podvodnému používaniu a falšovaniu týchto preukazov.

- (33) S cieľom zaistiť riadne uplatňovanie tejto smernice by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, ktorými sa smernica doplní na účely zmeny príloh I a II tak, aby sa upravili dátové polia štandardizovaného formátu stanovené v prílohách I a II, ak sú takéto úpravy potrebné, aby sa tento formát prispôbil technickému vývoju, zabránilo sa falšovaniu a podvodom alebo sa riešilo zneužívanie alebo nesprávne využívanie a aby sa zabezpečila interoperabilita.
- (34) S cieľom zaistiť jednotné podmienky vykonávania tejto smernice by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o stanovenie prístupného digitálneho formátu európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a prístupného digitálneho formátu európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím pre členské štáty, ktoré sa rozhodnú doplniť svoju fyzickú verziu o digitálnu verziu, ako aj pokiaľ ide o stanovenie spoločných technických špecifikácií pre bezpečnostné a digitálne prvky, ako aj záležitosti súvisiace s interoperabilitou fyzickej verzie preukazov. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011.¹⁹
- (34a) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 má Komisia pri príprave delegovaných aktov alebo vykonávacích aktov, ktoré majú dosah na ochranu práv a slobôd fyzických osôb so zreteľom na spracúvanie osobných údajov, konzultovať s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov. Komisia môže konzultovať aj s Európskym výborom pre ochranu údajov, ak takéto akty majú osobitný význam pre ochranu práv a slobôd fyzických osôb so zreteľom na spracúvanie osobných údajov.

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (35) Členské štáty by mali zabezpečiť existenciu primeraných a účinných prostriedkov na zaistenie dodržiavania tejto smernice, a preto by mali zaviesť primerané nápravné opatrenia vrátane kontrol dodržiavania súladu a administratívnych alebo súdnych postupov, aby mohli osoby so zdravotným postihnutím, osoby, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane osobných asistentov, ako aj subjekty verejného sektora alebo ich zástupcovia, súkromné združenia, organizácie alebo iné právne subjekty s oprávneným záujmom o to, aby sa dodržiavali ustanovenia tejto smernice, začať konanie v mene alebo na podporu osoby so zdravotným postihnutím a s jej súhlasom v súlade s vnútroštátnym právom alebo postupmi.
- (36) Členské štáty by mali prijať primerané opatrenia v prípade porušenia alebo nedodržania povinností stanovených v tejto smernici a práv, ktoré patria do rozsahu jej pôsobnosti. Primerané opatrenia môžu zahŕňať administratívne a finančné sankcie, ako sú upozornenia, pokuty alebo vyplatenie náhrady, ako aj iné druhy sankcií.
- (37) V tejto smernici sa rešpektujú základné práva a dodržujú zásady uznané najmä chartou. Cieľom tejto smernice je predovšetkým zabezpečiť plné rešpektovanie práv osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote, a podporiť uplatňovanie článku 26 charty.
- (38) Keďže ciele tejto smernice, konkrétne prispieť k slobode pohybu osôb so zdravotným postihnutím a rozšíriť možnosti osôb so zdravotným postihnutím pri cestovaní do iných členských štátov alebo návšteve iných členských štátov, a tak bojovať proti ich diskriminácii, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov a z dôvodov rozsahu a dôsledkov opatrenia, ktorým sa zavádza rámec pravidiel a spoločných podmienok, ich preto možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedeného cieľa,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

V tejto smernici sa stanovujú:

- a) pravidlá vydávania európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím ako dokladu o postavení osoby so zdravotným postihnutím alebo dokladu o nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím ako dokladu o práve na parkovacie podmienky a vybavenie vyhradené pre osoby so zdravotným postihnutím s cieľom uľahčiť krátkodobé pobyty osôb so zdravotným postihnutím v členskom štáte, v ktorom nemajú pobyt, a to tým, že sa im udelí prístup k všetkým osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu pri službách, aktivitách alebo zariadeniach, a to aj vtedy, keď sa poskytujú bezodplatne, prípadne k ponúkaným parkovacím podmienkam a vybaveniu vyhradeným pre osoby so zdravotným postihnutím vrátane osôb využívajúcich asistenčné zvieratá alebo pre osoby, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane ich osobných asistentov;
- b) spoločné vzory európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa vzťahuje na parkovacie podmienky a vybavenie a na všetky situácie, keď súkromní prevádzkovatelia alebo subjekty verejného sektora ponúkajú osobám so zdravotným postihnutím osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie, pokiaľ ide o prístup k týmto službám, aktivitám a zariadeniam, v kontexte krátkodobého pobytu:
 - služby v zmysle článku 57 ZFEÚ,
 - služby osobnej dopravy,
 - iné aktivity a zariadenia vrátane tých, ktoré sú poskytované bezodplatne.
2. Členské štáty môžu rozhodnúť, že ustanovenia tejto smernice sa budú v prípade držiteľov preukazov, ktorí navštevujú ich územie alebo sa na ňom zdržiavajú, vzťahovať aj na obdobia dlhšie ako krátkodobý pobyt.
3. Táto smernica sa nevzťahuje na:
 - a) dávky sociálneho zabezpečenia podľa nariadení (ES) č. 883/2004 a (ES) č. 987/2009;
 - b) príspevkové alebo nepríspevkové peňažné alebo vecné dávky v oblasti sociálnej ochrany alebo zamestnanosti;
 - c) sociálnu pomoc podľa článku 24 ods. 2 smernice 2004/38/ES;
 - d) odmeňované alebo neodmeňované služby, ktoré sa poskytujú na účely dlhodobého začlenenia, habilitácie alebo rehabilitácie osôb so zdravotným postihnutím;
 - e) osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie umožňujúce prístup k osobitným službám poskytovaným osobám so zdravotným postihnutím na základe splnenia dodatočných kritérií vrátane osobitného individuálneho posúdenia alebo zvláštneho rozhodnutia o nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia.

4. Táto smernica nemá vplyv na právomoc členských štátov určovať podmienky posudzovania a uznávania postavenia osôb so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia ani na právomoc udeľovať právo na parkovacie podmienky a vybavenie vyhradené pre osoby so zdravotným postihnutím. Nemá vplyv na právomoc členských štátov vydávať potvrdenie, preukaz osoby so zdravotným postihnutím alebo akýkoľvek iný formálny dokument pre osoby so zdravotným postihnutím vrátane rozhodnutia o nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia na vnútroštátnej, regionálnej či miestnej úrovni.
5. Táto smernica nemá vplyv na vnútroštátne právomoci pri poskytovaní alebo požadovaní osobitných výhod alebo osobitných preferenčných podmienok, ako napríklad bezplatného prístupu, zliav na tarifách alebo preferenčného zaobchádzania pre osoby so zdravotným postihnutím vrátane osôb využívajúcich asistenčné zvieratá, prípadne, ak sa poskytujú, pre osoby, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane ich osobných asistentov.
6. Touto smernicou nie sú dotknuté práva, ktoré osobám so zdravotným postihnutím alebo osobám, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane ich osobných asistentov, môžu vyplývať z iných ustanovení práva Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa vykonáva právo Únie, vrátane tých, ktorými sa poskytujú osobitné výhody, osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „občan Únie“ je akákoľvek osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu;
- b) „rodinný príslušník občana Únie“ je rodinný príslušník v zmysle článku 2 ods. 2 a článku 3 ods. 2 smernice 2004/38/ES;
- c) „osoby so zdravotným postihnutím“ sú osoby s dlhodobým telesným, mentálnym, intelektuálnym alebo zmyslovým postihnutím, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môže brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými;
- d) „osobný asistent“ je osoba, ktorá sprevádza osoby so zdravotným postihnutím alebo im asistuje, pričom je ako taká uznaná v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou;
- e) „osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie“ sú konkrétne podmienky vrátane finančných, prípadne diferencované zaobchádzanie pri poskytovaní pomoci a podpory ponúkané osobám so zdravotným postihnutím a/alebo prípadne aj osobám, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, a to vrátane osobných asistentov alebo asistenčných zvierat, uznané v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou ako také, a to bez ohľadu na to, či sa poskytujú dobrovoľne alebo sú uložené ako zákonné povinnosti;
- f) „parkovacie podmienky a vybavenie“ sú vo všeobecnosti parkovacie miesta vyhradené pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj súvisiace parkovacie výhody, prípadne preferenčné podmienky poskytované osobám so zdravotným postihnutím, a to bez ohľadu na to, či sa poskytujú dobrovoľne alebo sú uložené ako zákonné povinnosti;
- g) „krátkodobý pobyt“ je návšteva alebo pobyt v inom členskom štáte v trvaní do troch mesiacov;
- h) „asistenčné zviera“ je zviera, ktoré poskytuje pomoc alebo plní úlohy v prospech osoby so zdravotným postihnutím v súlade s vnútroštátnymi pravidlami a praxou.

Článok 4

Prijímatelia

Táto smernica sa vzťahuje na:

- (a) občanov Únie a rodinných príslušníkov občanov Únie, ktorých postavenie osôb so zdravotným postihnutím alebo nárok na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia uznali príslušné orgány alebo subjekty v členskom štáte ich bydliska, v uplatniteľných prípadoch okrem iného vydaním potvrdenia, preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo iného formálneho dokumentu vydaného v súlade s vnútroštátnymi právomocami, praxou a postupmi, ktoré môže sprevádzať alebo ktorým môže asistovať jedna alebo v prípade potreby niekoľko iných osôb vrátane osobných asistentov alebo asistenčné zvieratá, čo môže byť vyznačené písmenom „A“ v ich preukaze osoby so zdravotným postihnutím. Písmeno „A“ sa môže doplniť aj v prípade osôb so zdravotným postihnutím so zvýšenou potrebou podpory v súlade s vnútroštátnym právom a praxou.
- (b) občanov Únie a rodinných príslušníkov občanov Únie, ktorých práva na parkovacie podmienky a vybavenie vyhradené pre osoby so zdravotným postihnutím uznali príslušné orgány alebo subjekty v členskom štáte ich bydliska, v uplatniteľných prípadoch okrem iného vydaním parkovacieho preukazu alebo iného dokumentu vydaného v súlade s vnútroštátnymi právomocami, praxou a postupmi, ktoré môže sprevádzať alebo ktorým môže asistovať jedna alebo v prípade potreby niekoľko iných osôb vrátane osobných asistentov.

Rovnaký prístup osôb so zdravotným postihnutím k osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu

1. Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia, aby sa držiteľom európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím pri cestovaní do členského štátu, v ktorom nemajú pobyt, alebo pri návšteve takéhoto štátu poskytol prístup na rovnakom základe a za rovnakých podmienok, aké majú osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi potvrdenia o zdravotnom postihnutí, preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo iného formálneho dokumentu, v ktorom sa uznáva ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím alebo nárok na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia v danom členskom štáte, ak takéto formálne dokumenty existujú, k všetkým osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu ponúkanému, pokiaľ ide o služby, aktivity a zariadenia uvedené v článku 2 ods. 1.
2. [...]
3. Pokiaľ nie je v príslušných ustanoveniach tejto smernice alebo v iných právnych predpisoch Únie uvedené inak, členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby v prípade, že osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie uvedené v odseku 1 tohto článku zahŕňajú priaznivé podmienky pre osoby, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane osobných asistentov alebo osobitné podmienky pre asistenčné zvieratá, boli tieto priaznivé alebo osobitné podmienky poskytované na rovnakom základe a za rovnakých podmienok takýmto osobám, keď ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane osobných asistentov, alebo asistenčným zvieratám držiteľa európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 5a

Rovnaký prístup osôb so zdravotným postihnutím k parkovacím podmienkam a vybaveniu

1. Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia, aby sa držiteľom európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím pri cestovaní do členského štátu, v ktorom nemajú pobyt, alebo pri návšteve takéhoto štátu poskytol prístup na rovnakom základe a za rovnakých podmienok, aké majú v danom členskom štáte držitelia parkovacích preukazov vydaných v danom členskom štáte, k parkovacím podmienkam a vybaveniu vyhradeným pre osoby so zdravotným postihnutím.
2. Pokiaľ nie je v príslušných ustanoveniach tejto smernice alebo v iných právnych predpisoch Únie uvedené inak, členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby v prípade, že parkovacie podmienky a vybavenie uvedené v odseku 1 tohto článku zahŕňajú priaznivé podmienky pre osoby, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane osobných asistentov, boli tieto priaznivé podmienky poskytované na rovnakom základe a za rovnakých podmienok takýmto osobám, keď ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane osobných asistentov držiteľa európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím.

KAPITOLA II

EURÓPSKY PREUKAZ OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM A EURÓPSKY PARKOVACÍ PREUKAZ PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Článok 6

Formát, vzájomné uznávanie, vydávanie a platnosť európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím

1. Každý členský štát zavedie fyzickú verziu európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím na základe spoločného štandardizovaného a prístupného formátu stanoveného v prílohe I. Členské štáty zavedú do fyzického európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím elektronické digitálne prvky na účely predchádzania podvodom v primeranej lehote po stanovení požiadaviek Komisiou v technických špecifikáciách uvedených v článku 8 ods. 1. Komisia stanoví technické špecifikácie uvedené v článku 8 ods. 1 do [1 roka od nadobudnutia účinnosti tejto smernice].
2. Európske preukazy osôb so zdravotným postihnutím vydané členskými štátmi sa vzájomne uznávajú vo všetkých členských štátoch.
3. Príslušné orgány alebo subjekty v členských štátoch vydávajú, obnovujú alebo rušia platnosť európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím v súlade so svojimi vnútroštátnymi pravidlami, postupmi a praxou. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (EÚ) 2016/679, členské štáty zaistia bezpečnosť, integritu, pravosť a dôvernosť údajov získaných a uchovávaných na účely tejto smernice. Príslušný orgán alebo subjekt zodpovedný za vydanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím sa považuje za prevádzkovateľa uvedeného v článku 4 bode 7 nariadenia (EÚ) 2016/679 a je zodpovedný za spracúvanie osobných údajov. Spolupráca s externými poskytovateľmi služieb nevylučuje zodpovednosť členského štátu, ktorá môže vyplývať z práva Únie alebo vnútroštátneho práva, za porušenie povinností v súvislosti s osobnými údajmi.

4. Európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím vydáva alebo obnovuje členský štát bydliska automaticky alebo na žiadosť osoby so zdravotným postihnutím. Vydáva a obnovuje sa v primeranej lehote v súlade s vnútroštátnou praxou uznávania postavenia osoby so zdravotným postihnutím alebo nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia.
5. Európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím sa vydáva ako fyzický preukaz a po stanovení požiadaviek Komisiou v technických špecifikáciách uvedených v článku 8 ods. 2 sa v primeranej lehote doplní o prístupný digitálny formát. Osoby so zdravotným postihnutím majú mať možnosť požiadať buď o digitálny, alebo fyzický preukaz, prípadne oba formáty. Digitálny formát neobsahuje žiadne ďalšie osobné údaje okrem údajov poskytnutých na účely vydania fyzickej verzie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím v prílohe I. Tieto osobné údaje sú šifrované a zavedú sa preventívne technické opatrenia, aby pamäťové médium mohli čítať len oprávnení používatelia.
6. Platnosť vydaného európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím určuje vydávajúci členský štát, pričom v uplatniteľných prípadoch zohľadní dĺžku platnosti potvrdenia o zdravotnom postihnutí, preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo akéhokoľvek iného formálneho dokladu alebo postupu, ktorým sa uznáva ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím alebo nárok na osobitné služby, vydaného príslušným orgánom alebo subjektom členského štátu ich bydliska.
7. Komisia je splnomocnená prijať delegované akty v súlade s článkom 11, v ktorých sa upravia dátové polia štandardizovaného formátu stanovené v prílohe I, ak je takáto úprava potrebná, aby sa tento formát prispôbil technickému vývoju, zabránilo sa falšovaniu a podvodom alebo sa riešilo zneužívanie alebo nesprávne využívanie a aby sa zabezpečila interoperabilita. Členským štátom sa poskytne dostatočný čas na vykonanie takýchto úprav.

Formát, vzájomné uznávanie, vydávanie a platnosť európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím

1. Každý členský štát zavedie fyzickú verziu európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím na základe spoločného štandardizovaného a prístupného formátu stanoveného v prílohe II. Členské štáty zavedú do fyzického európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím elektronické digitálne prvky na účely predchádzania podvodom v primeranej lehote po stanovení požiadaviek Komisiou v technických špecifikáciách uvedených v článku 8 ods. 1. Komisia stanoví technické špecifikácie uvedené v článku 8 ods. 1 do [1 roka od nadobudnutia účinnosti tejto smernice].
2. Európske parkovacie preukazy pre osoby so zdravotným postihnutím vydané členskými štátmi sa vzájomne uznávajú vo všetkých členských štátoch.
3. Príslušné orgány alebo subjekty v členských štátoch vydávajú, obnovujú alebo rušia platnosť európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím v súlade so svojimi vnútroštátnymi pravidlami, postupmi a praxou. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (EÚ) 2016/679, členské štáty zaistia bezpečnosť, pravosť a dôvernosť osobných údajov získaných a uchovávaných na účely tejto smernice. Príslušný orgán alebo subjekt zodpovedný za vydanie európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím sa považuje za prevádzkovateľa uvedeného v článku 4 bode 7 nariadenia (EÚ) 2016/679 a je zodpovedný za spracúvanie osobných údajov. Spolupráca s externými poskytovateľmi služieb nevylučuje zodpovednosť členského štátu, ktorá môže vyplývať z práva Únie alebo vnútroštátneho práva, za porušenie povinností v súvislosti s osobnými údajmi.

4. Európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím vydáva alebo obnovuje členský štát bydliska na žiadosť osoby so zdravotným postihnutím alebo oprávnenej osoby v súlade s vnútroštátnym právom. Vydáva alebo obnovuje sa v primeranej lehote od dátumu podania žiadosti, ktorá nesmie prekročiť 90 dní, pokiaľ nie sú potrebné dodatočné posúdenia.
5. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím nahradil všetky existujúce parkovacie preukazy vydané v súlade s odporúčaním Rady o parkovacích preukazoch pre osoby so zdravotným postihnutím²⁰ na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni na základe žiadosti o jeho vydanie a v každom prípade do 5 rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice. Počas tohto obdobia členské štáty môžu povoliť, aby na ich území mali preukazy vydané pred dátumom uplatňovania tejto smernice v súlade s odporúčaním Rady o parkovacích preukazoch pre osoby so zdravotným postihnutím rovnaký účinok ako európsky parkovací preukaz.

²⁰ Odporúčanie Rady zo 4. júna 1998 (98/376/ES) (Ú. v. ES L 167, 12.6.1998, s. 25), upravené odporúčaním Rady z 3. marca 2008 z dôvodu pristúpenia Bulharskej republiky, Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Rumunska, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky (Ú. v. EÚ L 63, 7.3.2008, s. 43).

6. Európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím sa vydáva alebo obnovuje ako fyzický preukaz. Členské štáty môžu rozhodnúť, že sa fyzický preukaz po stanovení požiadaviek Komisiou v technických špecifikáciách uvedených v článku 8 ods. 2 doplní o prístupný digitálny formát. V členských štátoch, v ktorých fyzický preukaz dopĺňa digitálny formát, môžu osoby so zdravotným postihnutím požiadať o fyzický preukaz, a ak chcú, digitálny aj fyzický preukaz. Digitálny formát neobsahuje žiadne ďalšie osobné údaje okrem údajov poskytnutých na účely vydania fyzickej verzie európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím v prílohe II. Tieto osobné údaje sú šifrované a zavedú sa preventívne technické opatrenia, aby pamäťové médium mohli čítať len oprávnení používatelia.
7. Komisia je splnomocnená prijať delegované akty v súlade s článkom 11 na účely zmeny prílohy II, v ktorých sa upravujú dátové polia štandardizovaného formátu stanovené v prílohe II, ak je takáto úprava potrebná, aby sa tento formát prispôbil technickému vývoju, zabránilo sa falšovaniu a podvodom alebo sa riešilo zneužívanie alebo nesprávne využívanie a aby sa zabezpečila interoperabilita, a to aj prostredníctvom vývoja a zavedenia digitálnych nástrojov. Členským štátom sa poskytne dostatočný čas na vykonanie takýchto úprav.

KAPITOLA III

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 8

Spoločné technické špecifikácie a digitálny formát

1. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých sa stanovia spoločné technické špecifikácie zaručujúce bezpečnostné a najmodernejšie digitálne prvky fyzickej verzie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím vrátane vhodných bezpečnostných opatrení týkajúcich sa osobných údajov v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679, ako aj záležitosti súvisiace s interoperabilitou, ako sú napríklad spoločné aplikácie EÚ na elektronické čítanie údajov obsiahnutých v elektronických digitálnych prvkoch fyzických preukazov na účely predchádzania podvodom.
2. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých sa stanovia prístupné digitálne formáty európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím s dátovými poliami stanovenými v prílohe I a prílohe II a zabezpečí sa interoperabilita.
3. Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými sa stanovia spoločné technické špecifikácie digitálneho pamäťového média pre preukazy, napríklad na účely overenia platnosti preukazov a ich čísla, kontroly ich pravosti, predchádzania podvodom a falšovaniu, čítania preukazov v jednotlivých členských štátoch a ich používania v rámci peňaženky digitálnej identity na úrovni EÚ.
4. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 12 ods. 2

Dohľad, dodržiavanie predpisov, prístupnosť informácií a zlepšovanie informovanosti

1. Členské štáty zverejnia podmienky a pravidlá, prax a postupy týkajúce sa vydávania, obnovovania alebo rušenia európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím v prístupných formátoch, a to aj v digitálnych, a na žiadosť aj v asistenčných formátoch požadovaných osobami so zdravotným postihnutím.
2. Komisia a členské štáty prijímú primerané opatrenia na zlepšenie informovanosti verejnosti a osôb so zdravotným postihnutím, a to aj v jednoducho prístupnej podobe, o existencii európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím a podmienkach na ich získanie, používanie alebo obnovenie.
- 2a. Členské štáty prijímú opatrenia, aby boli osoby so zdravotným postihnutím informované o poskytovaní osobitných podmienok alebo preferenčného zaobchádzania osobám so zdravotným postihnutím subjektmi verejného sektora alebo súkromnými prevádzkovateľmi a aby sa ich poskytovanie podporilo.
3. Členské štáty s podporou Komisie vo vhodných prípadoch a v súlade so svojimi príslušnými právomocami prijímú potrebné kroky, aby sa zabránilo riziku falšovania alebo podvodov a aktívne bojujú proti podvodnému používaniu a falšovaniu európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím.
4. [...]
5. Členské štáty v prípade, že na svojom území zistia prípady zneužívania alebo nesprávneho využívania preukazov vydaných iným členským štátom, podniknú, ak je to primerané, kroky s cieľom informovať členský štát, ktorý európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím alebo európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím vydal. Členský štát vydania zabezpečí primerané nadväzujúce činnosti v súlade s vnútroštátnym právom alebo praxou.

6. Členské štáty vykonávajú príslušné kontroly dodržiavania predpisov, pokiaľ ide o povinnosti vyplývajúce z európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím a zodpovedajúce práva osôb so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi takýchto preukazov, a to aj vo vzťahu k asistenčným zvieratám, ako aj osobám, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú, vrátane ich osobných asistentov.
7. Informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa bezplatne sprístupnia v zrozumiteľnej, komplexnej, používateľsky ústretovej a jednoducho prístupnej podobe, a to aj prostredníctvom oficiálnych webových sídiel subjektov verejného sektora, prípadne inými vhodnými prostriedkami v súlade s príslušnými požiadavkami na prístupnosť služieb stanovenými v prílohe I k smernici (EÚ) 2019/882.

Článok 10

Príslušné orgány, subjekty a kontaktné miesta

1. Členské štáty určia príslušný orgán alebo orgány alebo príslušný subjekt alebo subjekty zodpovedné za vydávanie, obnovovanie a odoberanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím.
2. Členské štáty zriadia národné kontaktné miesto, resp. miesta, aby sa uľahčil dialóg medzi členskými štátmi a Komisiou o správnej transpozícii a vykonávaní tejto smernice. Členské štáty informujú Komisiu o tomto kontaktnom mieste, resp. miestach do 6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice.
3. [...]

KAPITOLA IV

DELEGOVANÉ A VYKONÁVACIE PRÁVOMOCI

Článok 11

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 6 ods. 7 a článku 7 ods. 7 sa Komisii udeľuje na obdobie 5 rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 6 ods. 7 a článku 7 ods. 7 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom stanovený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 6 ods. 7 a článku 7 ods. 7 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 12

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

KAPITOLA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 13

Presadzovanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby existovali primerané a účinné prostriedky na zabezpečenie súladu s touto smernicou.
2. Prostriedky uvedené v odseku 1 zahŕňajú:
 - a) ustanovenia, podľa ktorých môžu osoby so zdravotným postihnutím začať konanie podľa vnútroštátneho práva na súdoch alebo v príslušných správnych orgánoch v prípade nedodržania alebo porušenia povinností stanovených v tejto smernici a vo vnútroštátnych ustanoveniach, ktorými sa táto smernica vykonáva;
 - b) ustanovenia, podľa ktorých môže jeden alebo viacero nasledujúcich subjektov určených v súlade s vnútroštátnym právom v mene osoby so zdravotným postihnutím alebo na jej podporu a s jej súhlasom, ako aj v súlade s vnútroštátnym právom a postupmi, začať v záujme ochrany jej práv na súdoch alebo v príslušných správnych orgánoch súdne alebo správne konanie stanovené na účely presadzovania plnenia povinností podľa tejto smernice:
 - orgány verejnej moci alebo ich zástupcovia;
 - súkromné združenia, organizácie alebo iné právne subjekty s oprávneným záujmom o to, aby sa dodržiavali ustanovenia tejto smernice.

Článok 14

Nedodržiavanie ustanovení

1. Členské štáty stanovia v súlade s vnútroštátnym právom a praxou pravidiel pre vhodné opatrenia uplatniteľné v prípade nedodržania alebo porušenia vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania.
2. Stanovené opatrenia musia byť účinné, primerané a odrádzajúce a musia byť doplnené o účinné nápravné opatrenie.
3. [...]

Článok 15

Prístup k informáciám

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty verejného sektora v prístupných formátoch zverejnili informácie o všetkých osobitných podmienkach alebo preferenčnom zaobchádzaní podľa článku 5.
- 1a. Členské štáty tiež nabádajú súkromných prevádzkovateľov, aby v prístupných formátoch zverejnili informácie o všetkých osobitných podmienkach alebo preferenčnom zaobchádzaní podľa článku 5.
2. [...]
3. Informácie uvedené v odsekoch 1 a 1a tohto článku sa bezplatne sprístupnia v zrozumiteľnej, komplexnej, používateľsky ústretovej a jednoducho prístupnej podobe, a to aj prostredníctvom oficiálnych webových sídiel súkromných prevádzkovateľov alebo subjektov verejného sektora, ak sú k dispozícii, prípadne inými vhodnými prostriedkami v súlade s príslušnými požiadavkami na prístupnosť služieb stanovenými v prílohe I k smernici (EÚ) 2019/882.

Článok 16

Podávanie správ a preskúmanie

1. Do dd. mm. rr [*tri roky po dátume začatia uplatňovania tejto smernice*] a potom každých päť rokov Komisia predkladá Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov správu o uplatňovaní tejto smernice.
2. Vzhľadom na sociálny a hospodársky vývoj je správa zameraná okrem iného na používanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím, aby bolo možné posúdiť, či je potrebné preskúmanie tejto smernice.
3. Členské štáty oznámia Komisii na jej žiadosť a dostatočne včas informácie, ktoré Komisia potrebuje na vypracovanie takejto správy.
4. V správe Komisie sa zohľadnia stanoviská osôb so zdravotným postihnutím, hospodárskych zainteresovaných strán a príslušných mimovládnych organizácií vrátane organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 17

[...]

Článok 18

Transpozícia

1. Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do dd. mm. rr [*do 36 mesiacov po nadobudnutí účinnosti tejto smernice*] zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dodržiavanie tejto smernice. Znenie týchto ustanovení bezodkladne oznámia Komisii.

2. Tieto ustanovenia sa začnú uplatňovať od dd. mm. rr [48 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice].
3. Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Článok 19

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 20

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

Za Európsky parlament

predseda/predsedníčka

Za Radu

predseda/predsedníčka

FORMÁT EURÓPSKEHO PREUKAZU OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

PREDNÁ STRANA text European Disability Card v angličtine a v štátnom jazyku alebo štátnych jazykoch.

ZADNÁ STRANA Vnútroštátne informácie v štátnom jazyku alebo štátnych jazykoch určených vydávajúcim členským štátom. Členské štáty môžu uviesť dodatočné a/alebo konkrétnejšie informácie o postavení osoby so zdravotným postihnutím alebo o nároku na osobitné služby na základe zdravotného postihnutia držiteľa preukazu vrátane druhu alebo klasifikácie zdravotného postihnutia alebo o práve na sprievod asistenčným zvieratom.

The front side of the European Disability Card template is a blue rectangle. In the top left corner, there is a white circle containing the letters 'BE' and a ring of twelve white stars. To the right of this, the text 'European Disability Card' is written in white, with '[national language]' below it. In the top right corner, there is a small, faint circular logo. On the left side, there is a large white rectangular area for a photo. On the right side, there are six white horizontal bars for text, each with a label in blue: '[national language]/Name', '[national language]/Surname', '[national language]/Date of birth', '[national language]/Card serial number', '[national language]/Date of issuance', and '[national language]/Expiry date'. In the top right corner of the right side, there is a small white letter 'A'.

1. Veľkosť európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím zodpovedá formátu ID-1 stanovenému normou ISO/IEC 7810.
2. [...]
3. Preukaz obsahuje:
 - fotografiu držiteľa preukazu,
 - priezvisko a meno držiteľa preukazu,
 - dátum narodenia držiteľa preukazu,
 - sériové alebo spisové číslo preukazu.
4. Preukaz má svetlomodrú a tmavomodrú farbu ako na obrázku, pričom referenčné farby sú:
 - tmavomodrá: CMYK 100, 90, 10, 0,
RGB 0, 68, 148.
 - svetlomodrá: CMYK 94, 63, 7, 1,
RGB 0, 110, 183.
5. Na preukaze je uvedený dátum vydania a dátum platnosti preukazu.
6. Preukaz obsahuje kód krajiny v modrom kruhu.
7. Na preukaze sa používa typ písma ARIAL Regular alebo, ak to nie je možné, alternatívne bezpätkové písmo. Medzi farbami popredia a farbami pozadia by mal byť dostatočný kontrast.

8. Slová „European Disability Card“ sa uvádzajú písmom Arial a v Braillovom písme v rozmeroch podľa marburského kódu.
9. Ak preukaz oprávňuje na sprievod osobnými asistentmi alebo inými asistujúcimi osobami uznanými v súlade s vnútroštátnou praxou, alebo asistenčnými zvieratami, voliteľne sa môže pridať písmeno „A“ (aj v Braillovom písme). Písmeno „A“ sa môže doplniť aj v prípade osôb so zdravotným postihnutím so zvýšenou potrebou podpory v súlade s vnútroštátnym právom a praxou.
10. QR kód a prípadne iné elektronické digitálne prvky na účely predchádzania podvodom sa pridajú po prijatí technických špecifikácií uvedených v článku 6 ods. 1.
11. Položky sa uvádzajú v angličtine a v štátnom jazyku alebo štátnych jazykoch členského štátu, ktorý európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím vydáva. Ak si členský štát želá uviesť tieto položky v inom štátnom jazyku, ako sú tieto: bulharský, chorvátsky, český, dánsky, holandský, anglický, estónsky, fínsky, francúzsky, nemecký, grécky, maďarský, írsky, taliansky, lotyšský, litovský, maltský, poľský, portugalský, rumunský, slovenský, slovinský, španielsky alebo švédsky, vystaví dvojjazyčnú verziu preukazu, pričom použije jeden z uvedených jazykov bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto prílohy. Ak si členský štát želá uviesť údaje v bulharčine alebo gréčtine, vystaví dvojjazyčnú verziu preukazu, pričom použije latinku.

EURÓPSKY PARKOVACÍ PREUKAZ PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

PREDNÁ STRANA

	EUROPEAN PARKING CARD FOR PERSONS WITH DISABILITIES
[national language]/Date of issuance:	[NATIONAL LANGUAGE]
[national language]/Expiry date:	
[national language]/Card serial number:	
[national language]/ Issuing authority/organisation:	
[national language]/Vehicle plate number (optional):	

ZADNÁ STRANA

[national language]/Surname:	This card entitles the holder to local parking conditions and facilities available in the Member State concerned.
[national language]/Forename:	[national language]
[national language]/Date of birth:	When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes.
	[national language]

1. Veľkosť európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím je:
 - výška: 106 mm
 - šírka: 148 mm
2. Preukaz má tmavomodrú a žltú farbu ako na obrázku, pričom referenčné farby sú:
 - tmavomodrá: CMYK 100, 90, 10, 0,
RGB 0, 68, 148.
 - žltá: CMYK 94, 63, 7, 1,
RGB 255, 237, 0.
3. Európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím sa na prednej aj zadnej strane zvislo rozdeľuje na dve časti.
 - a) Ľavá časť prednej strany obsahuje:
 - symbol používateľa invalidného vozíka tmavomodrej farby na žltom pozadí,
 - dátum vydania a dátum platnosti parkovacieho preukazu,
 - sériové číslo parkovacieho preukazu,
 - názov vydávajúceho orgánu/organizácie,
 - ak je preukaz viazaný na vozidlo, uvedie sa jeho evidenčné číslo. V prípade členských štátov, ktoré nepožadujú uvedenie evidenčného čísla, preukaz príslušné dátové pole neobsahuje.

b) Prává časť prednej strany obsahuje:

- veľkými písmenami slová „Európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím“ uvedený v angličtine a v štátnom jazyku (jazykoch) členského štátu, ktorý preukaz vydáva;
- na pozadí sa uvádza rozlišovací kód členského štátu, ktorý vydáva parkovací preukaz v kruhu z hviezdíčiek symbolizujúcich Európsku úniu.
- QR kód a prípadne iné elektronické digitálne prvky na účely predchádzania podvodom sa pridajú po prijatí technických špecifikácií uvedených v článku 7 ods. 1.

c) Ľavá časť zadnej strany obsahuje:

- priezvisko držiteľa preukazu,
- meno (mená) držiteľa preukazu,
- dátum narodenia držiteľa preukazu,
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]

d) Prává časť zadnej strany obsahuje v angličtine a v štátnom jazyku (jazykoch) členského štátu, ktorý preukaz vydáva:

- vyhlásenie: „Tento preukaz oprávňuje svojho držiteľa na využívanie miestnych parkovacích podmienok a vybavenia vyhradených pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú k dispozícii v dotknutom členskom štáte.“,
- vyhlásenie: „Pri používaní sa preukaz vystaví v prednej časti vozidla tak, aby bola predná strana preukazu jasne viditeľná na účely kontroly.“.

4. Položky sa uvádzajú v angličtine a v štátnom jazyku alebo štátnych jazykoch členského štátu, ktorý parkovací preukaz vydáva. Ak si členský štát želá uviesť tieto položky v inom štátnom jazyku, ako sú tieto: bulharský, chorvátsky, český, dánsky, holandský, anglický, estónsky, fínsky, francúzsky, nemecký, grécky, maďarský, írsky, taliansky, lotyšský, litovský, maltský, poľský, portugalský, rumunský, slovenský, slovinský, španielsky alebo švédsky, vystaví dvojjazyčnú verziu preukazu, pričom použije jeden z uvedených jazykov bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto prílohy. Ak si členský štát želá uviesť údaje v bulharčine alebo gréčtine, vystaví dvojjazyčnú verziu preukazu, pričom použije [...] latinku.

5. [...].
